

Era noii geopolitici (articol EuropeanNewsroom)

Cel mai recent summit BRICS arata ca, înainte cu câteva săptămâni de întâlnirea liderilor mondiali cu prilejul celei de-a 78-a Adunari Generale a Natiunilor Unite, noi blocuri geopolitice își fac aparitia, relateaza platforma media European Newsroom (enr) în articolul săptămânal de fond, publicat vineri.

Ce rol joaca Sudul Global în politicile viitoare?

Liderul chinez Xi Jinping si presedintele rus Vladimir Putin au provocat Occidentul la summitul BRICS din aceasta saptamâna al economiilor emergente (Brazilia, Rusia, India, China si Africa de Sud) din Johannesburg. Unii l-au definit deja drept "summitul Emisferei Sudice". Putin nu a participat în persoana la summit, deoarece pe numele sau a fost emis un mandat de arestare de catre Tribunalul Penal International pentru presupuse crime de razboi.

BRICS, care a avut loc între 22 si 24 august, a fost cu siguranta cea mai semnificativa reuniune pentru Rusia si pentru Sudul Global de la invazia rusa în Ucraina în 2022. BRICS a servit drept platforma de întâlnire între Rusia si patru tari care nu doar ca refuza sa ia partea Occidentului în detrimentul Moscovei, ci vizeaza sa construiasca, dupa cum o spune chiar tema evenimentului, un "multilateralism incluziv". BRICS a anuntat o extindere pentru 2024 cu sase noi membri (Argentina, Egipt, Etiopia, Iran, Arabia Saudita si Emiratele Arabe Unite). Pe scurt, o provocare la adresa dominatiei Occidentului, chiar daca o ruptura reala nu este posibila, într-o lume a intereselor interconectate.

Inevitabil, o mare parte din atentie a fost îndreptata spre Putin, care a declansat unul dintre cele mai ample razboaie în Europa dupa 1945, cu invazia asupra Ucrainei acum aproape 18 luni. Liderul rus s-a adresat summitului printr-o conexiune video si a condamnat tarile occidentale pentru ceea ce a numit "sanctiuni ilegite care calca în picioare toate normele comertului international" si pentru politicile lor care, în opinia sa, alimenteaza inflatia. Un pas crucial în directia unei lumi multilaterale este dedolarizarea, potrivit liderului rus. Un proces care, în opinia sa, "se manifesta deja ireversibil", demonstrat de faptul ca folosirea monedei americane a reprezentat doar 28,7% din volumul comercial total între cele cinci tari ale BRICS în 2022.

În cautare de prieteni, Rusia ataca în mod repetat Occidentul

Rusia intentioneaza sa continue sa se prezinte drept o alternativa la tarile occidentale si denunta politicile neocoloniale ale acestora. În discursul sau prin conexiune video de la summitul BRICS, Putin a insistat ca Rusia nu este de vina pentru crizele alimentare din lume. El a anuntat - ca o dovada de bunavointa si ca un semnal adresat Emisferei Sudice -, ca Moscova va furniza gratis mii de tone de cereale catre sase tari africane.

Luna trecuta, Rusia a pus capat unui acord intermediat de ONU care garanta exportul cerealelor vitale din porturile ucrainene aflate sub blocada. Turcia, împreuna cu ONU, a intermediat acordul privind cerealele, acum înghetat, între Ucraina si Rusia si s-a positionat drept mediator în acest razboi. Presedintele Recep Tayyip Erdogan a declarat anterior ca se asteapta sa-l convinga pe omologul sau rus Vladimir Putin sa reînnoiasca acordul privind cerealele. Pâna acum, Moscova nu a confirmat astfel de planuri.

Retorica lui Putin a devenit tot mai belicoasa si amenintatoare din februarie 2022. Statele Unite si tarile europene au raspuns prin impunerea unei retele de sanctiuni financiare si comerciale. Cancelarul german Olaf Scholz a declarat anul trecut ca viziunea lui Putin asupra lumii este deformata de "mania de superputere si de imperialism".

La jumatatea lunii august, Putin a profitat de deschiderea celei de-a 11-a Conferinte de la Moscova privind Securitatea Internationala pentru a ataca din nou puterile occidentale, pe care le-a acuzat ca alimenteaza revoltele

în întreaga lume. În multe locuri din lume, conflictele au fost provocate exclusiv de "aventuri geopolitice și egoism, de comportamentul neocolonial al Occidentului", a declarat Putin într-un mesaj video. Șeful de la Kremlin acuza de multa vreme Occidentul de conspiratie împotriva a tot ce este rus.

Rusia și China, un parteneriat fara limite?

Rusia a parut sa încerce sa se foloseasca de conferinta de la Moscova privind securitatea pentru a construi aliante. Printre participantii la conferinta de securitate a fost și noul ministru chinez al apararii Li Shangfu.

China este cel mai important partener comercial al Rusiei și s-a abținut sa impuna sanctiuni Rusiei. Conducerea Chinei nu a condamnat public invazia Ucrainei de catre Rusia, concentrându-se în schimb sa actioneze ca un mediator între cele doua parti aflate în razboi. Beijingul și Moscova și-au declarat parteneriatul "fara limite" cu puțin timp înainte ca Rusia sa invadeze Ucraina vecina în februarie 2022. Putin a gasit sustinere din partea presedintelui chinez Xi Jinping, care într-un discurs citit de ministrul sau al comerțului, Wang Wentao, și-a reafirmat disponibilitatea de a "promova democratizarea relatiilor internationale și multipolaritatea".

Însa gigantul chinez se confrunta zilele acestea cu o posibila recesiune care ar putea fi declansata de o criza imobiliara. Cu un PIB general de aproximativ 26% din PIB-ul mondial, cele cinci tari BRICS sunt încă departe de totalul G7 și al celorlalte tari din UE. Cu privire la conflictul din Ucraina, însă, Beijingul nu se razgândește. Ministrul apararii chinez, Li Shangfu, a vizitat, de asemenea, aliatul Rusiei, Belarus, la 17 august.

"Prieteni" împotriva hegemoniei americane?

Într-un discurs pronuntat de ministrul comerțului chinez la summitul BRICS, Xi a criticat Statele Unite fara a le numi explicit. "Exista o tara care vrea sa-si mentina hegemonia și care a facut totul pentru a schilodi tarile emergente și în curs de dezvoltare", a spus el. "Cei care se dezvoltă rapid sunt îngraditi de ea. Cei care fac progrese sunt împiedicati".

Belarus și China sunt pe aceeasi lungime de unda când vine vorba despre constructia unei lumi multipolare, a declarat recent liderul belarus Aleksandr Lukasenko. La fel ca Putin, Lukasenko se pronunta frecvent împotriva a ceea ce descrie drept hegemonie americana. Ministrul apararii chinez Li Shangfu și Lukasenko au salutat planurile de intensificare a cooperarii militare dintre natiunile lor, la Minsk, în 17 august. Este de asteptat ca manevre militare comune sa fie desfasurate în 2024, a declarat presedintele belarus. Liderul autocratic a subliniat ca Belarusul se bazeaza în principal pe "prietenii" sai Rusia și China pentru asistenta militara.

Care sunt asteptarile de la Adunarea Generala a ONU?

În februarie 2023, la un an de la invazia Rusiei în Ucraina, Adunarea Generala a ONU a cerut încetarea imediata a razboiului din Ucraina, cu 141 de state membre pentru și sapte împotriva (Belarus, Republica Democrată Populară Coreeană, Eritreea, Mali, Nicaragua, Rusia și Siria). Printre cele 32 de tari care s-au abținut s-au numarat China, India și Pakistan.

În saptamânile care preced Adunarea Generala a Natiunilor Unite, secretarul general al ONU, Antonio Guterres, a participat la summitul BRICS pentru a face apel la cooperare în fata crizelor. El s-a întâlnit cu mai multi lideri pe marginea evenimentului. "Am venit la Johannesburg cu un mesaj simplu: Într-o lume fracturata cu crize coplesitoare, pur și simplu nu exista alternativa la cooperare. Trebuie sa refacem urgent încrederea și sa revigorăm multilateralismul pentru secolul al XXI-lea", a declarat joi Guterres în discursul sau de la summitul BRICS.

Guterres a facut apel la o reforma a structurilor globale de guvernare, care "reflecta lumea de ieri", cea de dupa cel de-al Doilea Razboi Mondial, și a avertizat ca, "fara astfel de reforme, fragmentarea este inevitabila". "Este

adevarat în mod special în cazul Consiliului de Securitate al ONU si al institutiilor Bretton Woods", a declarat seful Natiunilor Unite, referindu-se la Banca Mondiala (BM) si la Fondul Monetar International (FMI), dominate de Occident.

Slovenia își va prelua mandatul de membru nepermanent al Consiliului de Securitate al ONU în 2024 si 2025 pentru a doua oara în istoria sa. Diplomatia Sloveniei a facut campanie pentru un mesaj de mentinere a pacii si cooperarii internationale. Între acestea sunt incluse chestiuni de securitate, precum climatul, securitatea energetica si alimentara, precum si integrarea si promovarea solidaritatii internationale. Astfel, va trebui sa faca fata multiplelor provocari, inclusiv schimbarilor relatiilor geopolitice.

Slovenia a demonstrat în mod repetat ca, în calitate de stat membru al UE si NATO, este alaturi de Ucraina atacata. Totusi, dupa alegerea Sloveniei în Consiliul de Securitate al ONU în iunie, ministrul de externe Tanja Fajon a declarat ca va fi nevoie sa fie gasita o modalitate de a discuta si de a coopera cu Rusia, deoarece fara dialog nu pot fi solutionate provocarile lumii.

În afara de Ucraina, Adunarea Generala a ONU se va axa pe criza climatica

Cu câteva saptamâni înainte de Adunarea Generala a ONU, Comisia Europeana l-a pierdut pe "Domnul Green Deal", cea mai vizibila personalitate în lupta împotriva crizei climatice: social-democratul olandez Frans Timmermans se retrage într-un moment crucial pentru legislatia europeana privind clima. El este acum principalul candidat al unei coalitii de stânga la alegerile din noiembrie din Olanda. Slovacul Maros Sefcovic, care este în prezent vicepresedinte al Comisiei Europene, va prelua atributiile privind politicile de mediu si climatice ale Uniunii Europene în calitate de comisar european însarcinat sa puna în aplicare "Green Deal"-ul european.

La jumatatea lunii august, presedintele brazilian Luiz Inacio Lula da Silva a vorbit la telefon cu omologul sau american Joe Biden si a subliniat importanta realizarii de progrese semnificative în dezbaterile privind criza climatica, înaintea viitoarei Adunari Generale a Natiunilor Unite. În convorbirea telefonica, Lula a detaliat discutiile care au avut loc la Summitul Amazoniei, desfasurat în orasul brazilian Belem la începutul lui august, cu participarea reprezentantilor a opt tari care gestioneaza cea mai mare padure tropicala de pe planeta. Presedintele brazilian Lula a propus totodata o reforma a Consiliului de Securitate al ONU.

N. red.: Continutul articolului este bazat pe stiri ale agentiilor AFP, ANSA, dpa, EFE, STA participante în proiectul enr, din care mai fac parte AGERPRES, APA, ATA, Belga, BTA, Europa Press, FENA, HINA, MIA, Tanjug si TASR. Trei agentii - AMNA, ANP si PAP sunt partenere, iar UKRINFORM este agentie partenera de solidaritate.